128. MEKTUP

١٢٨– ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالْعِشْرُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى الْخَوَاجَهْ مُقِيمٍ فِى التَّرْغِيبِ فِى عُلُوِّ الْهِمَّةِ وَعَدَمِ الاِكْتِفَاءِ بِغَيْرِ الْمَطْلَبِ الْحَقِيقِىِّ ﴾

اِنَّ الْخَوَاجَه مُقِيماً لاَيَنْسَى النَّائِينَ الْمَهْجُورِينَ بَلْ يَرَاهُمْ قَرِيبًا لاَبَعِيدًا " **اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ** " اَلْمَسْلَكُ فِى غَايَةِ الطُولِ وَالْمَطْلَبُ فِى كَمَالِ الرِّفْعَةِ وَالْهِمَمُ فِى نِهَايَةِ النُّقْصَانِ وَالْمَنَازِلُ الْوُسْطَانِيَّةُ فِى شِبْهِ الْمَطْلَبِ كَالسَّرَابِ عِيَاذًا بِاللهِ سُبْحَانَهُ مِنْ ظَنِّ الْوَسَطِ نِهَايَةً وَغَيْرِ الْمَقْصَدِ مَقْصَدًا وَتَصَوُّرِ الْمِثَالِىِّ وَالْكَيْفِىِّ مُنَـــزَّهًا عَنِ الْمِثَالِ وَالْكَيْفِ وَالتَّوَقُّفِ مِنَ الْوُصُولِ اِلَى الْمَطْلَبِ الْحَقِيقِىِّ يَنْبَغِى لِلْعَاقِلِ اَنْ يَكُونَ عَالِىَ الْهِمَّةِ وَاَنْ لاَيَقْنَعَ بِكُلِّمَا يَحْصُلُ وَيَتَيَسَّرُ وَاَنْ يَطْلُبَ الْمَطْلُوبَ مِمَّا وَرَاءَ الْوَرَاءِ وَحُصُولُ مِثْلِ هَذِهِ الْهِمَّةِ مَوْقُوفٌ عَلَى تَوَجُّهِ الشَّيْخِ الْمُقْتَدَى بِهِ وَتَوَجُّهُهُ اِنَّمَا يَكُونُ عَلَى قَدْرِ اِخْلاَصِ الْمُرِيدِ الْمُقْتَدِى وَمَحَبَّتِهِ "**ذَلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ**"

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Hâce Mukîme yazılmış olup âli himmet sahibi (yüksek gâyeli) olmaya ve hakîkî maksadın dışındakilerle yetinmemeye teşvik hakkındadır.

Hâce Mukîm[204], uzaklarda ve terkedilmiş olanları unutmaz. Hatta onları uzakta değil yakında görür. *"Kişi sevdiği ile beraberdir."*[205]

---

[204] Farsça asıl metinde bu zâtın adı, Hâce Muhammed Mukîm olarak geçer.
[205] Bu hadisin tahrici için bkz., C.1, Mektup 24.

Seyr u sülûk yolu son derece uzundur ve maksat, son derece yüksektir. Ortaya konulan çaba ise oldukça noksandır. Yolda karşılaşılacak ara menziller hedefe benzeme noktasında serap gibidir.

Ortadaki (konaklama yerlerini) sonuç, maksat olmayanı maksat sanmaktan, benzerlik ve keyfiyetten münezzeh olanı benzer ve keyfiyetli olarak tasavvur etmekten ve hakîkî maksada ulaşma esnasındaki duraksamadan Allah Subhânehû'ya sığınırız.

Akıllı kişiye gereken âli himmet sahibi olmak, her karşısına çıkan ve kolay olan şeyle ikna olmamak ve matlûbu (istenileni) ötelerin ötesinde aramaktır.

Bu himmete ulaşmak kendisine uyulan şeyhin teveccühüne bağlıdır. Şeyhin teveccühü ise müridin ihlası ve muhabbeti nisbetinde olur.

"Bu Allah'ın dilediğine vereceği lütfudur. Allah büyük lütuf sahibidir" (Cuma 4).

KELİME ANLAMI

128. ≺: اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالْعِشْرُونَ وَالْمِائَةُ **Yüz yirmi sekizinci mektup** اِلَى الْخَوَاجَة مُقيم **Hâce Mukîm'e yazılmıştır** فِى التَّرْغِيب **Teşvik hakkındadır** *(Neye?)* فِى عُلُوِّ الْهِمَّة **Yüksek hedefli olmaya** وَعَدَمِ الاِكْتِفَاء **Ve yetinmemeye** *(Neyle?)* بِغَيْرِ الْمَطْلَبِ الْحَقِيقِى **Hakîki maksadın dışında bir şeyle** ≻

اِنَّ الْخَوَاجَةَ مُقِيماً Kuşkusuz Hâce Mukîm لاَيَنْسَى النَّائِينَ الْمَهْجُورِينَ Uzaklarda ve terk edilmiş olanları unutmaz بَلْ يَرَاهُمْ Bilakis onları görür *(Ne olarak?)* قَرِيبًا لاَبَعِيدًا Uzak değil de yakın olarak اَلْمَرْءُ "Kişi مَعَ مَنْ أَحَبَّ Sevdiği ile beraberdir" اَلْمَسْلَكُ Seyr-i Sülûk yolu *(Nedir?)* فِى غَايَةِ الطُّولِ Son derece uzundur وَالْمَطْلَبُ Hedef *(Nedir?)* فِى كَمَالِ الرِّفْعَة Son derece yüksektir وَالْهِمَمُ Ortaya konan çaba ise *(Nedir?)* فِى نِهَايَةِ النُّقْصَانِ Son derece noksandır وَالْمَنَازِلُ الْوُسْطَانِيَّةُ Yoldaki ara menziller فِى شِبْهِ الْمَطْلَبِ Hedefe benzeme noktasında *(Nedir?)* كَالسَّرَابِ Serap gibidir عِيَاذًا بِاللهِ سُبْحَانَهُ Allah Sübhânehû'ye sığınırız *(Neden?)* مِنْ ظَنِّ الْوَسَطِ Ortayı (vasıtayı) zannetmekten *(Ne?)* مَقْصَدًا Maksat وَغَيْرِ الْمَقْصَدِ Ve maksat olmayanı zannetmekten *(Ne?)* نِهَايَةً Son

مُنَــزَّهًا عَنِ (Ne olarak?) Ve nitelikli olanı düşünmekten وَالْكَيْفِيِّ Misalli وَتَصَوُّرِ الْمِثَالِيِّ وَالتَّوَقُّفِ (Daha neden Allah'a sığınırız?) Misal ve nitelikten münezzeh olarak الْمِثَالِ وَالْكَيْفِ Duraksamaktan مِنَ الْوُصُولِ Ulaşma esnasında (Neye?) اِلَى الْمَطْلَبِ الْحَقِيقِيِّ Hakîki maksada عَالِيَ الْهِمَّةِ (Ne olması?) Olması اَنْ يَكُونَ (Ne?) Akıllıya gerekir يَنْبَغِى لِلْعَاقِلِ Yüksek hedefli وَاَنْ لاَيَقْنَعَ Ve yetinmemesi (Neyle?) بِكُلِّمَا يَحْصُلُ Her hâsıl وَيَتَيَسَّرُ Ve müyesser olan şeyle وَاَنْ يَطْلُبَ الْمَطْلُوبَ Ve matlubu araması (Nerede?) مِمَّا وَرَاءَ الْوَرَاءِ Ötelerin ötesinde وَحُصُولُ مِثْلِ هَذِهِ الْهِمَّةِ Bu gibi bir azmin meydana gelmesi (Nedir?) اَلْمُقْتَدَى بِهِ (Öyle şeyh ki;) Şeyhin teveccühüne عَلَى تَوَجُّهِ الشَّيْخِ (Neye?) Bağlıdır مَوْقُوفٌ عَلَى قَدْرِ (Neye göre?) Ancak olur اِنَّمَا يَكُونُ Onun teveccühü وَتَوَجُّهُهُ Kendisine uyulan اِخْلاَصِ الْمُرِيدِ Müridin samimiyetine göre (Öyle mürid ki;) اَلْمُقْتَدَى Uyan وَمَحَبَّتِهِ Ve onun muhabbetine göre "ذَلِكَ فَضْلُ اللهِ "Bu Allah'ın bir lutfudur يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ Onu dilediğine verir وَاللهُ Allah (Nedir?) "ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ Büyük lütuf sahibidir"

